

สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

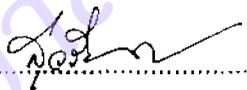
มานิต โตเผือก

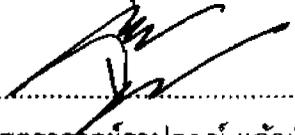
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วม
ในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ลพบุรี เขต 2 เสนอโดยนายมานิต โดเผือก เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

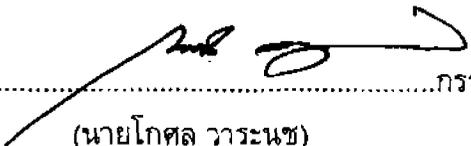

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์โอภาส)
วันที่ 6 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิทย์ ศิริโภคภิมมย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐาปกรณ์ แก้วเงิน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ เอกจริยวงศ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายโกศล วาระนุช)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฐาปนพรรณ แก้วเงิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พัทธรินทร์ เอกจริยวงศ์
ชื่อนักศึกษา	มานิต โดเผือก
สาขา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 327 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดสัดส่วน และใช้วิธีการจับฉลากเพื่อเลือกหน่วยตัวอย่าง เครื่องมือ ประกอบด้วยแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และ มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.83 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ระดับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมโดยหาร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สถิติทดสอบที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยประชากรรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามงานของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป พบว่า โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และ ด้านบริหาร
ทั่วไป อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบริหารงานบุคคลโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
พบว่า มีปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับน้อย

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตาม ขนาด
โรงเรียน อายุ วุฒิการศึกษา และฐานะของคณะกรรมการสถานศึกษา

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตาม ขนาด
โรงเรียน และฐานะของคณะกรรมการสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Thesis Title	The State and Problems of the Participation in Management of the Members of the Basic School Commission under Lop Buri Educational Service Area Office 2
Thesis Advisors	Asst. Prof. Thapakorn Kaewngern Asst. Prof. Patcharin Akejariyawong
Name	Manit Tophueak
Concentration	Educational Administration
Academic Year	2006

ABSTRACT

This study aims to 1) study the state and problems of the participation in management by the members of the basic school commission under Lop Buri Educational Service Area Office 2, 2) compare the state and problems of the participation in management by members of the basic schools commission under Lop Buri Educational Service Area Office 2 when classified by gender, age, education level, the position of the members of the basic school commission, and school size. The samples consisted of 327 members of the basic school commission from the schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2. The samples were determined by a stratified random sampling technique. The sample size was found by proportional sampling and then lots were drawn by simple random sampling. The research instrument was a questionnaire comprised check list and rating scale. The content validity was checked by item objective congruence (IOC). The reliability was 0.83 which was estimated by Alpha Cronbach coefficient. A ready-made program was employed in the data analysis process to calculate percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), t-test and one way analysis of variance, and Scheffe's method.

The findings of the study are as follows:

1. the state of participation in management of the members of the basic school commission as classified by 4 aspects of management: academic, budget, personnel, and general administration overall were at a high level. When considering each aspect individually, the following aspects were at a high level: academic, budget, and general administration; the personnel aspect was at a moderate level, though.
2. the problem of participation in management by members of the basic school commission overall were at a low level.

3. the comparison of the state of participation in management of the members of the basic school commission overall had a statistically significant difference at a level of .01 as classified by school size, age, education level, and the position of the members of the basic school commission.

4. the comparison of the problems of participation in management by members of the basic school commission overall had a statistically significant difference at a level of .01 as classified by school size, and by the position of the members of the basic school commission.

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ประกาศขอบคุณการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐาปกรณ์ แก้วเงิน ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ เอกจริยวงศ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี นายอำนาจ คุ่มสุภา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านซับหินขวาง น.ส.ลัดดาวัลย์ โพธิ์สุวรรณ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 น.ส.วิภา รังงาม ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 และนางนิตยา ประเทือง ครูโรงเรียนบ้านเกาะรัง ที่ได้ตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่ได้ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลที่มีคุณค่าและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ช่วยอำนวยความสะดวกแนะนำและช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง และยังสามารถช่วยอำนวยความสะดวกแนะนำในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์โอภาส รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา ดร.เสน่ห์ สุขเคหา ประธานสาขาการบริหารการศึกษา คณาจารย์ผู้สอนทุกท่าน ตลอดจนคณะนักศึกษารุ่น 7 ทุกคนที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์

มานิต โฉเผือก

สารบัญ

		หน้า หน้า
บทที่ 1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	6
	ความสำคัญของการวิจัย.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
	สมมติฐานการวิจัย.....	11
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา.....	13
	ความหมายของสถานศึกษา.....	13
	องค์ประกอบของสถานศึกษา.....	13
	บทบาทของสถานศึกษา.....	14
	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	23
	ความหมายของการบริหารและการบริหารการศึกษา.....	23
	แนวคิดและหลักการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	24
	แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	27
	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	30
	การมีส่วนร่วม.....	34
	ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	34
	ทฤษฎีของการมีส่วนร่วม.....	37
	ความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	39
	แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	45
	ลักษณะและรูปแบบการมีส่วนร่วม.....	52
	การมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน.....	55
	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	79
	ความหมายของคณะกรรมการ.....	79

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	80
องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	81
อำนาจและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	85
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	89
งานวิจัยภายในประเทศ.....	89
งานวิจัยต่างประเทศ.....	101
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	104
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	104
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	106
การสร้างเครื่องมือและหาคุนภาพเครื่องมือ.....	107
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	108
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	109
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	113
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	140
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	140
สมมติฐานของการวิจัย.....	140
วิธีดำเนินการวิจัย.....	141
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	141
การรวบรวมข้อมูล.....	142
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	142
สรุปผลการวิจัย.....	143
อภิปรายผลการวิจัย.....	145

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
ข้อเสนอแนะ.....	152
บรรณานุกรม.....	154
ภาคผนวก.....	166
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	167
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือ.....	177
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	183
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการวิจัย.....	185
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	187
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	190

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	106
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ.....	113
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านวิชาการ.....	114
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ.....	116
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล.....	117
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการบริหารทั่วไป.....	118
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกรายด้านและรวมทุกด้าน.....	119
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 2.....	119
ตาราง 9	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย สภาพการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ.....	123
ตาราง 10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย สภาพการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน	123

ตาราง 11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ปัญหาการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ และตามขนาดโรงเรียน.....	124
ตาราง 12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2.....	125
ตาราง 13	ผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามอายุ.....	127
ตาราง 14	การทดสอบความแตกต่างสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามอายุ.....	128
ตาราง 15	ผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	129
ตาราง 16	การทดสอบความแตกต่างสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	130
ตาราง 17	ผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา.....	131
ตาราง 18	การทดสอบความแตกต่างสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา.....	132
ตาราง 19	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามอายุ, วุฒิการศึกษา และฐานะของคณะกรรมการสถานศึกษา.....	138

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
ภาพ 2	องค์ประกอบของสถานศึกษา.....	14

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี